

Makói Népijség

A DEMOKRATIKUS NEMZETI BIZOTTSÁG LAPJA

Truman 12 pontban foglalta össze az USA külpolitikáját

Az USA nem törekszik területi terjeszkedésre

Minden nép nyerje vissza önkormányzatát Segíteni kívánnak a népeken

Newyork. (MTI) Truman elnök az Egyesült Államok külpolitikáját 12 paragrafusban proklamálta, elnökké történt megválasztása óta elmondott vasárnap esti legfontosabb beszédében.

Truman bejelentette, hogy Angliával és Kanadával a közel jövőben megindulnak a tárgyalások az atombomba nemzetközi ellenőrzéséről, majd figyelmeztette a hallgatóságot: „Az atombomba politikánk fejlődését és alkalmazását sokkal sürgősebbé teszi, mint ahogy azt 6 hónappal ezelőtt álmodtuk volna. Amerika külpolitikája a következő 12 alapvető pontból áll:

1. Nem törekszünk területi terjeszkedésre, vagy előnyre. Nem tervezzük támadást egyetlen más állam ellen sem, legyen az nagy, vagy kicsiny. Nincs olyan célunk, amely bármely más nemzet békés céljaival szükségképpen össze ne egyezne.

2. Hiszünk abban, hogy szuverén jogait és önkormányzatukat visszanyerik mindazok a népek, amelyeket erőszakkal megfosztottak attól.

3. Nem járulunk hozzá semmilyen területi változáshoz, a földkeresség egyik parányi részén sem, ha csak ezek a változások nem felelnek meg az azokat érintő nép szabadon kifejezett kívánságainak.

4. Minden népnek meg kell engedni, hogy a maga kormányformáját szabadon kifejezett akaratával válassza meg, minden külföldi beavatkozás nélkül. All ez Európára, Ázsiára és Afrikára éppen úgy, mint a nyugati félföldre.

5. Háborús szövetségeseinkkel együttműködve óhajunk segíteni ezeken a szabad választás útján létrejött demokratikus kormányokon és olyan világ megteremtésére törekszünk, amelyben a náciizmus, fasizmus és katonai támadás nem lehetséges.

6. Nem vagyunk hajlandók elismerni egyetlen olyan kormányt sem, amelyet az erőszak, vagy a hatalom bármely formájával kényszerítettek rá bármely nemzetre. Néhány esetben azonban lehetetlen megelőzni ilyen kormányok erőszak útján

való létrejöttét. Az Egyesült Államok azonban nem hajlandó elismerni egyetlen ilyen kormányt sem.

7. Hiszünk, hogy minden nemzet szabadon használhatja azokat a tengereket, folyókat és víziútakat, amelyek egyenlő több országban folynak keresztül.

8. Hiszünk, hogy minden államnak, amelyet felvesznek a nemzetek szövetségébe, hozzá kell jutnia a kereskedelemhez és a világ nyersanyagaihoz.

9. Hiszünk, hogy a nyugati féltéke szuverén államai külső beavatkozás nélkül jószándékkal fognak együtt dolgozni közös kérdéseik megoldásán.

10. Hiszünk, hogy minden nemzet között, akár nagy, akár kicsiny, lényegesen fontos a gazdasági együttműködés ahhoz, hogy világszerte megjavítsuk az életszínvonalat és megteremtjük az éhségtől és félelemtől való mentességet.

11. Tovább kell törekednünk a véleménysszabadság és a vallásszabadság előmozdítására, a világ valamennyi békeszerető részében.

12. Meggyőződésünk, hogy a nemzetek közötti béke megőrzése megkívánja az egyesült nemzetek szervezetét, amely a világ valamennyi békeszerető nemzetéből áll, s amelyek közösen hajlandók erőszakot alkalmazni, ha ezt a béke biztosítása megkívánja.

— Ez az a külpolitika, — mondotta beszéde további során Truman elnök, amely az Egyesült Államokat ma irányítja s amelyre bizakodva néz a jövőbe. Ezt a politikát nem lehet máról-holnapra megvalósítani, mindazonáltal ez a mi politikánk és hiszem, hogy megvalósítjuk. Meglehet, hogy sok időbe telik, de érdemes rá várni és érdemes igyekezni elérésére.

Válaszul azoknak, akik kérdik, hogy az Egyesült Államoknak miért van szüksége hatalmas fegyveres erőre, Truman elnök a következőket felelte:

1. Hadseregünknek, haditengereszetünknek és légi erőnknek, szövetségeseinkkel karöltve be kell tartatni azokat a békefeltételeket, amelyeket a megvert el-

lenségeinkre kényszerítettünk.

2. Teljesíteniük kell azokat a katonai kötelezettségeinket, amelyeket az egyesült nemzetek szervezetének tagjaként vállalunk.

3. A többi amerikai nemzettel együtt kell működünk, hogy megőrizzük a nyugati féltéke nemzeteinek területi épségét és politikai függetlenségét.

4. Ebben a zavaros, bizonytalan világban katonai erőnknek alkalmasnak kell lennie arra, hogy teljesítse azt az alapvető küldetését, amelyet az Egyesült Államok alkotmánya jelölt ki számára: ellátni az Egyesült Államok közös védelmét.

Truman elnök megismételte azt a négy hónappal ezelőtt tett kijelentését, hogy: „A magunk számára a világ semmilyen szakaszán nem kívánunk egy talpalatnyi földet sem!” — majd a következőket mondotta:

— Azon fogunk lenni, hogy a magunk oltalmazására szükséges támaszpontokat kiépítsük. Nem törekszünk seummire, amely valamely más hatalomé. Igyekezünk katonai erőnköt kizárólag a világ-békének megőrzésére fordítani, mert mi már tudjuk, hogy ez az egyetlen útja annak, hogy a magunk szabadságát biztosítsuk. Ez az amerikai nép külpolitikájának alapja.

A szövetségesek közötti nézeteltérésekről szólva ezeket mondotta: „A nemzetközi kapcsolatok nehéz szakaszán megyünk most keresztül. Szerencsénkre igaznak bizonyult a háború végeztével, hogy a közös veszély által összekovácsolt szövetségközi egység, a veszély elmúltával nem a bomlás felé mutat.

— A világ nem tűrheti, hogy a háborúban szövetezett nemzeteknek csökkenjen az az együttes elhatározása, hogy véghez vigyék a tartós béke művét. A közös veszély egyesített bennünket a győzelem előtt, most legyen a közös hatalom az, ami bennünket az eljövendő esztendőkből boldoggá fog tenni.

Truman kijelentette, hogy az atombombák robbanásai a békés nemzetek egyre szorosabb egységének korszakát jelezték, majd így folytatta:

— Azok az eltérések, amelyek

fennállnak azok között a nemzetek között, amelyek oly soká és oly derekasan harcoltak a győzelemért, nem áthidalhatatlanok. A győztes hatalmak között nincsenek olyan mélyreható érdekelletések, hogy azokat ne lehetne elsimítani. Elsimításukhoz azonban türelemre és szilárdásra van szükség.

Truman elnök kijelentette, hogy az a tény, hogy Angliával és Kanadával, majd később más nemzetekkel megbeszélések készülnek az atombomba nemzetközi ellenőrzésének kérdésében, nem jelenti azt, hogy bármilyen titkot kiadna.

— A rombolás e hatalmának birtokát úgy tekintjük, mint egy megszentelt területet. Tekintve, hogy békeszeretettünk a világ gondolkodó népei tudják, tudják azt is, hogy a területet nem szentségtelenítjük meg, hanem híven őrizük.

Az amerikai nép legfőbb reménye az, hogy a világ együttműködése a béke érdekében rövidesen annyira tökéletes lesz, hogy a pusztítás atommódszerét végérvényesen és határozatosan elhagyja s mindenkorra kiküszöbölhetjük.

Patton szenátor délkelet-európai tapasztalatairól

Budapest. (MTI) Patton amerikai szenátor szerdán délután fogadta a magyar sajtót és beszámolt utazásai során szerzett tapasztalatairól.

A szenátor elmondta, hogy augusztus 15-e óta van útban és bejárta Nyugat-Európát, Közép-Európát, közelkeletet és ellátogatott Moszkvába. Pénteken érkezett Bécsből Budapestre. A jövő héten folytatja útját Belgrádba.

Amerika úgy érzi, hogy fontos érdeke fűződik a világ minden tájához. Remélem — mondotta —, hogy Magyarország rövidesen felvételét kéri az egyesült nemzetek sorai közé. Ha Magyarország kirtja a háború erőszakos alkalmazásának szellemét, akkor a jövőben boldog és virágzó országgá válhat.

Az európai nemzetek nélkülözéseiről szólva megállapította a szenátor, hogy elsősorban sürgős segítségre, másodsorban a rendszeres újjáépítésre van szükség, végül Patton szenátor még ezeket mondotta:

— Magyarország gazdag ország, népe erős és munkabíró és a többi nemzetek segítségével hamarosan újra talpra állhat majd.

— Adomány. Bódi István fia fogásból való hazatérése alkalmából 500 pengőt adományozott a hazatérő hadifoglyok részére.

November 4-én szavazz a 4-es listára!

Az amerikai magyar segélyakció gyermekmentési tervezete

Newyork. (MTI.) Az amerikai magyar segélyakció központi titkársága, magyarországi hiteles adatak alapján, széleskörű gyermekmentési tervezetet dolgozott ki.

A tervezet a következő célokat tűzte ki még a karácsonyi ünnepek előtt:

1. 50.000 teljes csecsemőköltség elszámolása.

2. Tejpor, szappan, tápszer küldése angolkoros és tüdővésztes gyermekek számára.

3. 60.000 árva magyar gyermek számára gyámságok biztosítása. A gyámok egy éven át egy-egy gyermekre havi 3 dollár fizetést és egy pár cipőt (3 dollár) árát vállalják.

A segélyakció vezetősége mindent elkövet, hogy az összes összegyűjtött ruhanemű stb. olyan gyorsan, ahogyan csak lehet, átszállítsa Magyarországra.

A Nemzeti Segőly részére érkezett adományok

Közalkalmazottak szakszervezete 1402.12. Makói Népujság nyomdászmelegítési 866, Tógyi János 100, Breuer Gusztáv 200, Rátky Antal 100, özv. Bálint Jánosné 50, Dobai Sándor és neje korszorümege 300, Dózsai Andor 100, Kulcsár János 200, Mező Péter 520, N. N. 10.000, Burunkai Sándor 9000, Makói Népujság szerk. és kiad. hiv. tisztv. 721.70, dr. Istók Barnabás 200, Vári István 500, Madisz Dombiratos 560, Makói Népujság szerk. és kiad. hiv. tisztv. 1074, Madisz Királyhegyes 1095, Török Pál 1000, Jaranódi ifjúság 990, Kiss Lajos 200 P. A választási összejárásért kapott díjakat a Nemzeti Segélynek adományozták: Joó József 4000 és Sz. Nagy Desző 500 P-t. A Borovits-örökösök csigai hagymaföld-bérlői által befizetett bérösszegekből a költségek levonása után megmaradt 500 P-t a tulajdonos a N. S.-nek adományozta.

Az okt. 7-én megtartott templomi hangversenyen önkéntes adományokból a hadifoglyok részére összegyűjtött 38.025 P., amely összegből 6300 P-t deportáltak adományozták a hadifoglyoknak.

Kik szerepelnek a fasiszta könyvek új jegyzékén?

Budapest. A fasiszta szellemű könyvek jegyzéke egyre bővül. Mind érdekesebb nevek s az elmúlt évtizedek és utolsó esztendő néha közönségszert aratott könyvei is szerepelnek az újabb listákon. A most megjelenés előtt álló második számú jegyzékben olvassuk gróf Bánffy Miklós, Bangha Béla, Bencs Zoltán, Budaváry László, Buza Barna, Csekény István, vitéz Csikós Jenő (a háborús évek sajtóvezetője a vezérkarnál), Darányi Kálmán, Diószeghy Miklós (Horthy Miklós életét írta meg), Dövényi Nagy Lajos, Fekete István (pályadíjnyertes regénye: A zsellérek), Györi Imre, Kázméry Kázmér, Gratz Gusztáv, Haller István, Hétfényi Imre (Amikor a rend óra voltam), Csáthó Kálmán és Gulácsy Irén (Horthy Miklós életét írta meg 1940-ben) Huszár Károly, József főherceg, gróf Károlyi Imre, Lévai Jenő (Éhség, forradalom, Szibéria címen írt könyvet), Liszt Nándor, Lovász Károly, Orsós Ferenc, Pados Pál, Palatinus József nevét. Szerepel még a listán Papp Jenő Krónikák könyvével, Szilárd János „A rongyosgárda apródja” könyvével, Zádor Tamás „Tizenegy év Kun Béla” életéből, Szitnyai Zoltán két regénye és Tarján Vilmos „A terror” című műve.

Záróba kerül Mész László Forgószinpadja, Giovanni Papini Gaj-gja és Windischgrätz Lajos herceg Küzdelméim e. visszaemlékezése is.

Bán, Jusztus és Buchinger beszédei a Szociáldemokrata Párt választási nagygyűlésén

Budapest. (MTI.) A Szociáldemokrata Párt vasárnap délelőtti választói nagygyűlést tartott a Sportcsarnokban.

Jusztus Pál bevezetőbeszédében megállapította, hogy a Szociáldemokrata Párt a választói küzdelmet a nemzeti összefogás jegyében kívánja lefolytatni.

Ezután Bán Antal iparügyi miniszter szólalt fel. Magyarországnak ma nem egy már megvett és elromlott demokráciához kell visszatérni, mint a legtöbb európai nemzetnek, hanem teljesen új és eddig nem ismert rendszert kell felépítenünk. Ezért tehát a

mi feladatunk nehezebb, mint más népeké.

A szónok ezután állást foglalt a templomokban itt-ott jelentkező propaganda ellen és kijelentette, hogy a Szociáldemokrata Párt nem fogja tűrni a „hecc káplánok” intőködését.

Végül Buchinger Manó emelkedett szólásra és kifejtette, hogy a mostani világhelyzet egész más, mint a múlt világháború után, amikor Magyarországon megbukott a demokrácia. A választáson be kell bizonyítani, hogy az ország éretl és ismeri helyzetét a világban.

Illetékes hely véleménye a rendőrségi vizsgálatokról

Kiszivárgott hírek szerinti a feljelentésben említett vádpontok nem nyertek behízonnyítást

Napok óta az a hír terjedt el városzerte, hogy Szűts Imre és Tóth György rendőrőrnagyok ellen fegyelmi vizsgálat folyik. Ebben a kérdésben illetékes helyhez fordultunk felvilágosításért, hogy az ügyvel kapcsolatban, annak állásáról tájékoztassanak bennünket.

Fegyelmi vizsgálatról nincsen szó, pusztán megelőző vizsgálat folyt le feljelentés alapján. A vizsgálatot a vidéki főkapitányság megbízásából dr. Szekely Miklós rendőrelvezető és két nyomozótiszt végezte el minden részletre kiterjedő alaposítással. Október 27-én, szombaton a vizsgálat befejezést nyert és a vidéki főkapitányság kiküldetői már el is utaztak Makórról. A vizsgálat eredményéről, miután az hivatalos

titok, nem adtak ki részleteket.

Kiszivárgott hírek azonban úgy tudják, hogy a feljelentésben említett vádpontok, abban a formában, ahogy a feljelentésben szerepelnek, nem nyertek behízonnyítást.

Az ügyvel kapcsolatban szeretnők megjegyezni, hogy rendőrségünk a demokratikus ország államrendőrsége! Mint ilyen felül áll minden pártvonatkozáson és befolyáson. Ha tagjai közül akad valaki, aki vétkecs valamiben, az államrendőrségnek meg van a módja arra, hogy felelősségre vonja és megbüntesse, de ugyanakkor annak, aki vádat emel, tisztában kell lenni azzal, hogy azt bizonyítani kell és ezért állnia kell a sarat. (Szerk.)

Rendelettel szabályozta a miniszter a szolgálati jogviszony fontosabb pontjait

A Magyar Közlöny egyik utóbbi száma közli a kormány rendeletét, amelyben a magánjogi szerződés alapján álló szolgálati viszonyt rendezte a munkavállaló és a munkáltató között.

A próbaidőre vonatkozóan a rendelet úgy intézkedik, hogy azt csak írásban lehet érvényesen kikötni időtartama — fontosabb szellemi munkálat — 2 hónap, egyéb szellemi és testi munkát végző munkavállaló tekintetében 1 hónap. A próbaidő elteltével a szolgálati viszonyt mindkét fél indokolás nélkül megszüntetheti. Az egy hónapot meghaladó határozott időtartamra szóló szolgálati viszonyt csak írásbeli megállapodással köthető.

A felmondási idő a magasabb képzettséggel és gyakorlati szakismeretekkel rendelkező munka-

vállalóknál 6 hónap. A fontosabb teendőik elvégzésével megbízott szellemi munkavállaló (tisztviselő), fontosabb teendőikkel megbízott kereskedősegedeknél, ha a szolgálatát a 2 évet el nem éri, 3 hónap, a két évet meghaladó szolgálati viszony esetében 6 hónap. A nem fontosabb teendőikkel megbízott szellemi munkás, kereskedőseged és testi munkát végző munkavállaló, ha szolgálatát a 2 évet el nem éri: 6 hét, ezenfelül, de 10 évet el nem érő szolgálat esetén 3 hónap. Tíz év után 5 hónap. Az ipari munkás és a rendelet hatálya alá nem eső egyéb munkavállaló — ha szolgálatát a 2 évet el nem éri: 15 nap, 10 éven alól: 6 hét, 10 éven felül: 3 hónap. A szolgálati időbe beleszámít a munkáltatótól eltöltött tanidő, gya-

kornoki és próbaidő is. Üzletutódás esetén, mind az előd, mind az utód szolgálatában eltöltött időt együttesen kell számítani. A szolgálati idő felmondása csak az illetmény- (bér-) fizetési időszak utolsó napjára, hat hetet meghaladó felmondás esetében pedig csak a hónap utolsó napjára szólhat. Szellemi munkát végző tisztviselő és kereskedőseged szolgálati viszonyát csak írásbeli felmondással lehet megszüntetni.

A felmondási határidő kiszámításánál a felmondási idő alatt járó illetmény (bér) összegén felüli számításba kell venni a munkáltatótól a szolgálati viszony okából bármilyen címen járó rendszeres egyéb juttatások arányos részét is.

A végkielégítésre vonatkozóan a rendelet úgy intézkedik, hogy azt a munkavállalót, aki egy helyen megszakítás nélkül 10 évet, vagy legalább 5 évet szolgált, végkielégítés illeti meg, a végkielégítés összege minden betöltött 3 évi szolgálat után a szolgálati viszony utolsó hónapjánat érvényben lévő illetménynek 1 hónapra eső része. Tizenötévet meghaladó szolgálat esetében pedig a szolgálati időnek minden betöltött 3 éve után az illetménynek 2 hónapra eső része. A végkielégítés megállapításánál minden megkezdett 3 évi időszaknak eltöltött töredékét is arányosan számításba kell venni és ahhoz a felmondási időt is hozzá kell adni.

A munkavállaló halála esetén a munkáltató a munkavállaló végkielégítését köteles a jogszabály alapján tartásra jogosult hozzátartozóknak kiszolgáltatni. A végkielégítés elsősorban az elhunyt munkavállaló házastársát, ennek hiányában gyermekeit illeti. Házastárs és gyermek hiányában a végkielégítés összege a munkavállaló tartására jogosult többi leszármazott és felmenőit egymásközt fejenként egyenlő arányban illeti.

A rendelet október 21-én lépett életbe, nem esnek hatálya alá: a tanoncok, a mezőgazdasági és erdei termelés, az állattenyésztés, a halászat, a kertés és szőlőművelés, valamint a se-lyemtenyésztés és méhészet körében alkalmazott munkavállalók.

E rendelet életbeléptével más szolgálati szerződések, amelyekben a munkavállaló hátrányára eltérő kikötések vannak, a rendelet alapján ezek a kikötések érvénytelenek.

Október 31-én lejár a letétbe helyezett ezer pengős bankjegyek beváltási határideje

Mint ismeretes, a régi ezer pengős bankjegyeket letétbe helyezték. A letétbe helyezett ezer pengős bankjegyeket már beváltják. A beváltási határidő október hó 31-én lejár. Ezzel kapcsolatban a posta hivatalától nyert értesülés szerint igen sokan nem vették fel a letétbe helyezett ezer pengős bankjegyek ellenértékét.

Ezúton hívja fel a postahivatal az érdekelteket, hogy a beváltási határidő október 31-én lejár, tehát addig okvetlenül vegyék fel a letétbe helyezett ezer pengős bankjegyek ellenértékét.

MAKÓI NEPBANK fogadja az új vagy felújított pénztárakat és a régi pénztárakat. Telefon: 64.

KORZÓ MOZI Ma, kedden utoljára Telefon: 281.

feljuttatjuk egyik nagysikerű magyar vígjátékot, az

ORIENT EXPRESS

c. filmet. Főszereplők: Pelsőczy Irén, Ajtai Andor. Bevezetésül: **Új magyar híradó és a háborús bűnösök II. része.** Előadások kezdete: hétköznap: 6 és 8 órakor, vasárnap: 5, 7 és 9 órakor. — Pénztárnyitás 3 órakor, vasárnap fel 2 órakor. Jegyfelvételi vasárnap d. e. 11—12 ig.

HIREK

— **Mi VAN MA?** 194. október 30. kedd. Fóm. Int.: Alfons. Prot.: Kolos. Naphéte 6 óra 40 p., nyugta 16 óra 46 p. Haldéte 8 óra 17 perc. Nyugta 14 óra 52 p.

— **Gyógyvortári szolgálat.** Ezen a héten az éjszakai gyógyvortári szolgálatot az Apafy-utcai gyógyszertár látja el.

— **Időjárásjelentés.** (Budapest. MTL) A Meteorológiai Intézet jelenté. Várható időjárás: Déli légáramlás, kevés felhő, száraz idő, megegy helyenként köd, az enybeség folytatódik.

— **Esti év Baranyi Serebia Makó.** Nyéki József Csongrád folyó hó 30-án délután 4 órakor tartják esküvőjüket a belvárosi római katólikus templomban.

— **Meghírt.** A Magyar Vöröskereszt Makó megyei városi fiókja 1945 november 1-én, csütörtökön délelőtt 11 órakor tartja alakuló közgyűlést melyre a város érdeklődő lakosságát tisztelettel meghívja dr. Balogh Mihály tisztifőorvos és Farkas Imre, a Nemzeti Bizottság elnöke.

— **Az államrendőrség vármegyei főkapitánysága** visszatért régi helyére, a csendőriaktanyába. A hivatalok már be is rendezkedtek és megkezdték működésüket s a feleket ott fogadják.

— **A Népbíróság** jövő heti tárgyalását az iparterméket sőt és hideg kisterme helyett a járásbíróság 1-6 emeletén a 38-as számú szobában tartja péntek és szombat napokon délelőtt 9 órai kezdettel.

— **Elakarod törbini** a bankárok, építésszek gazdasági reformát? Szavazz a 4 es listára.

— **Koszorúmegváltás.** Széll Imre elhalálozása alkalmával barátai koszorúmegváltás címen a szegénygondozónak 1000 pengőt adományoztak. A Komlósi-úti olvasóterem tagjai a hazatért hadifoglyoknak Papp János elhalálozása alkalmából koszorúmegváltás címen 3000 pengőt adományoztak. B. Nagy Ferenc koszorúmegváltás címen 4000 pengőt adományozott a Szegénygondozónak Széll Imre elhunytá alkalmából.

— **4-es, de nem rétes.** győz a 4-es lista november 4-én. Szavazz a 4-es listára.

— **A hadifogoly osztály felhívása.** Budapest. (MTL) A honvédelmi minisztérium hadifogoly osztálya a Magyar Vörös Kereszttel karöltve, feldolgozza az új veszteséglistákat. Ezzel kapcsolatban felhívja azokat akiknek hadifoglyosra esett vagy elhunni hozzájárultak annak és akik a magyar Vörös Kereszttől kapott listákat még nem adták be, saját érdekükben töltsék ki és küldjék be a következő címre: Budapest, V. Baross-utca 15. szám.

— **Akarsz küzdeni az áruzsora ellen?** Szavazz a 4 es listára.

— **Makói gyorsírók sikere szegeden.** A makói Bencze Maria gyorsíró gépirótkóknak növendékei az elmúlt napokban vizsgáztak Szegeden a Major Iéle gyorsíróiskolában. A gyorsírók: Bérés Éva, Bencze Maria, Joo Ibolya, Kiss Julie és Váradi Jolán valamennyien jó felkészültségről tettek tanúbizonyságot és sikeresen vizsgáztak — mit azt szegedi tudósnak jelent.

— **Mit én a vagyon és a kincs.** — De Nagy Istvánról ráhagyó nincs.

— **Dolgozók vezették a dolgozókat.** Vagy a munkástanok a munkásokat? Ha a dolgozókat választod, szavazz a 4-es listára.

— **Megindult az éhségszorgatás.** Budapest. (MTL) Az iparügyi minisztérium anyaggyártóközösségi főosztálya az éhségszorgatási rendeletet a honvédelmi minisztérium

és az ujjáépítési minisztérium, valamint az összes érdekképviseleti szervek bevonásával több napon át tárgyalta, úgyhogy ez a fontos rendelkezés már a napokban megis jelenik. Ezzel egyidejűleg országsszerte megindult ennek az elsőrendű fontosságú ipari nyersanyagok szétosztási gyűjtése.

10 évi fegyház vagy halálbüntetés vár az árdrágítókra

Budapest. (MTL) Rics István dr. igazságügyminiszter rendelettervezetet dolgozott ki, amely az árdrágítók súlyos megbüntetését előzolja. A tervezet előírja, hogyha valaki árdrágítást követ el,

büntetésé 10 évi fegyház vagy halálbüntetés, vagy ha a bűncselekmény a közlekedési érdekeket súlyosan megsérti, a bíróság kötéltől halálra ítéheti a bűnösöt.

A rendelettervezet statarisztis gyorsasággal állítja bíróság elé az árdrágítókat és feketézőket. A tervezet már a legközelebbi minisztertanács elé kerül.

Felhívás a szavazatszedő bizottságokhoz!

A választási bizottság az 1945. évi VIII. tc. 27. §-ára való hivatkozással felhívja a szavazatszedő bizottságok elnökeit, vagy helyettes elnökeit, hogy a választással kapcsolatos kérdések és tennivalók megbeszélése végett 1945. október 31-én, szerdán délelőtt 11 órakor pontosan, Makón, a városban a 104-es számú szobában feltétlenül megjelenni szíveskedjenek.

Egyben felhívjuk a bizottság elnökeit és a bizottság tagjait figyelmét már most az 1945. 8. tc. 36. §-ának 2. bekezdésére, amely a következőképpen rendelkezik: A szavazatszedő bizottságok tagjai, segéderői és a szavazat-

szedő bizottság mellé küldött pártbizalmiak, ha más szavazókör választói névjegyzékében vannak is felvéve, ott szavaznak, ahol működnek. A választási bizottság tagjai, segéderői és a melléje küldött pártbizalmiak pedig a választási bizottság székhelye szerint illetékes legközelebbi szavazóhelyiségben szavaznak. Mindazok, akik a fentiek szerint nem saját szavazókörükben szavaznak, az illetékes szavazatszedő bizottság elnökétől saját személyükre vonatkozó névjegyzékkiíratot kapnak, melyet a szavazáskor bemutatnak és leadnak. Ezeket a szavazatszedő bizottság összegyűjti.

Hozzászólás a hagymakérdéshez

A helyzettérütségszerzőn kényesít beannunket arra, hogy Makó és Makó környékének legelőtebb és mindig legveszélyesebb, de legfontosabb kérdését, a hagymát és az azzal foglalkozók sorsát felkínre vessük, vitassuk és ezáltal igyekezzünk megtalálni a kibontakozást és a kiemelkedést abból a zsákutóból, amibe az egész kérdés jelenleg vakon topog és tehetetlenül topogatózik.

Nemcsak a hirdett és lényeges gyakorlati népi politikánk, de hosszú barcos idők gyakorlati iskolája is feljaposit bennünket arra, hogy ezzel a kérdéssel elsősorban mi makóiak foglalkozunk ami a hagymában történik az elsősorban Makóról induljon ki és pedig minden makói hagymával foglalkozó érdekcsoport véleményének a figyelembevételével és összhangbáhozásával.

A hagyma mint népelemezési cikk és mint kereskedelmi áru hosszú idő óta szerepet játszik országállás szempontjából és a makói hagyma mint minőségi termelvény, elsőrendű kivitelű cikk lévén, hozzájárult az ország valutaforgalmának emeléséhez, azontelül, hogy megélhetést biztosított Makón és Makó környékén a vele foglalkozók mintegy 15—20.000 családra tenhető népreteg számára, tehát a hagyma orszáallás szempontjából fontos, véresen komoly és életfenntartó kérdés azok számára, akik csak azzal foglalkoznak, egész munkájuk lételejük megteremtése és biz-

tosítása főképen a hagymához összpontosul, közömbös nem lehet tehát ez a kérdés semmiképpen sem.

A jelenlegi helyzet az, hogy a hagyma hivatalosan kötött, zárolt, lefoglalt és rendeletekkel, rendszabályokkal agyonterhelt „valamivé” lett, amivel ma a termelő nem tudja mit csináljon, kábult aggyal szédelegve fordul a kereskedőhöz vagy szövetkezetbe, hogy ebben az órában, vagy ezen a napon, hogy is áll hat az egész hagymaügy, a kereskedő pedig, valamint a szövetkezetek, akik arra lennének hivatva, hogy közvetítőként kiszolgálják a termelőt és a fogyasztót egyaránt, meginkább nem tudják, hogy mit tehetnek. A tisztességes termelők és azok, akiknek a rendelet szerint „nem szabad” hagymához nyulni hallgatnak és várnak, a merészebb réteg pedig hallgatva a fogyasztói kívánalmakra, tisztességtelenné válik és veszi és viszi a hagymát a tiloskarók és tiltómatkák kikerülésevel kockáztatja a becsületét, busás haszonért, ami jelenleg 4—500 százalékos. A termelő tehát becsapódik, a fogyasztó károsul, a merész kockázatot és remeg, a tisztességes ébentel.

A népszabadság első évtordulóján sőtében bujkáló, suttogó becsülő mindenkre gyanakvással tekintő „üzleti titkokat” féltelmentesen őrizzé vált termelő, kereskedő egyaránt és olyan is marad mindaddig, amíg biztonságos

talajt nem érez a lába alatt, szabatosan és félreértetietlenül nem tudja a lehetőségek határait és számottevő gát nem áll a „merészek” és vállalkozó szelleműek elé, mert Makónak és Makó környékének tisztességes és becsületes dolgozó népe van, termelő és kereskedő egyaránt, aki semmi szín alatt nem kívánja azt, hogy nevéükben és hirtékre kibaszalják a fogyasztót még abban az esetben is, ha az áru kevesebb, mint előző időkben volt.

A jelenlegi helyzetből egy bizonyosság adódik csupán és pedig az, hogy a merészek és vállalkozók szereplése hozzájárul ahhoz, hogy a pengő értéke romlik, a közérdeklő cikkeik beszerzése lehetetlenné válik és ha a tisztességes fogyasztó Budapesten, vagy az ország nagyobb városaiban hagymaszükségletét biztosítani akarja, akkor ruhanevetét kell idehozni, ami pedig Makón és Makó környékén jó idő óta üzletben szoktak vásárolni és amit a makói hagymás szegyenkező arcpirulással vesz el, ugyanakkor magyar és ugyan olyan dolgozó munkás, vagy polgártárs könyörgésére, mint jó-maga.

A baj tehát annyira megvan, hogy megtöltene két újságot is reádszerbe szedve, annyira megvan, hogy a termelés rovására is mehet, ha továbbra így marad, már pedig a hagymatermelés fokozása volna inkább fontos és kívánatos úgy termelői, mint fogyasztói, de országos szempontból is, ahogy Erdel Ferenc belügyminiszter nyilatkozott és erre Makón és Makó környékén meg is van a hajlandóság.

A hagymakérdésben pedig a rendteremtés lehetősége soha nem volt nagyobb, mint most és ez éppen Makón nem lehet sem párt, sem politikai propaganda, nem lehet kiszajított jogkör — annál is inkább, mert Makó hagymásnépéből minden egyes politikai pártba tömörültek számmottevők — hanem párt és politikai célokon túlmenően olyan összefogásra van szükség, ami oda tud hatni, hogy egységesen képviselve az érdekeket, megteremt egy nyugalmass biztonságos légkört, erejével és szavával szabályozni tudta a rendetcsináló tollat.

Részletkérdések mindig voltak és mindig maradnak, hiszen emberek vagyunk és életigénylünk nem egyforma. Egy azonban összesít bennünket, az hogy élni akarunk tisztességesen, becsületesen mindenkiével szembenézni tudó életet; semmi szín alatt nem vállaljuk becsületes munkánk után az ország többi fogyasztórétégével szemben az idősülte lehetőségeket kibaszáló bélyeget, érezzük és tudjuk azt, — ha Isten kegyelméből mi nem is — de az ország nagy része romokban hever és hozzá akarunk járulni az ország ujjáépítéséhez körömszakadtig való tisztességes termelői és kereskedői munkával, de kívánjuk azt, hogy erre a lehetőség biztosítva legyen, erős és megdönthetetlen tiltóoszlopokat kívánunk a merészek útja elé, azt akarjuk, hogy árunkért tisztességes áron jusson hozzá azokhoz a szükséglet cikkethez, amikhez az általában is tudott és ismert nehéz körülmények között is lehetőség van hozzájutni, összefoglalva te-

Az amerikai magyar segélyakció gyermekmentési tervezete

Newyork. (MTI) Az amerikai magyar segélyakció központi titkársága, magyarországi hiteles adatok alapján, széleskörű gyermekmentési tervezetet dolgozott ki.

A tervezet a következő célokat tűzte ki még a karácsonyi ünnepek előtt:

1. 50.000 tejcsészemék-legye elkészítése.

2. Tejpor, szappan, tápszer küldése angolok és tudóveszes gyermekek számára.

3. 60.000 árva magyar gyermek számára gyámságok biztosítása. A gyámok egy éven át egy-egy gyermekre havi 3 dollár fizetést és egy pár cipőt (3 dollár) árát vállalják.

A segélyakció vezetősége mindent elkövet, hogy az összea összegyűjtött ruhaneműt stb. olyan gyorsan, ahogyan csak lehet, átszállítsa Magyarországra.

A Nemzeti Segély részére érkezett adományok

Közalkalmazottak szakszervezete 1402.12. Makói Népujság nyomdász-műhelye 866. Tótyi János 100. Breuer Gusztáv 200. Rátky Antal 100. öz. Balint Janosné 50. Dobai Sándor és neje korszorümeváltás 300. Dózsa Ardor 100. Kulcsár János 200. Mező Péter 520. N. N. 10.000. Burunkai Sándor 9000. Makói Népujság szerk. és kiad. hiv. tisztv. 721.70. dr. Istók Barnabás 200. Vári István 500. Madisz Dombiratos 560. Makói Népujság szerk. és kiad. hiv. tisztv. 1074. Madisz Királyhegyes 1095. Török Pál 1000. Járándi ifjúság 990. Kiss Lajos 200 P. A választási ösztönzést kapott díjakat a Nemzeti Segélynek adományozták: Jó József 4000 és Sz. Nagy Dezső 500 P-t. A Borotvászörökösök csigai hagymaföld-bérlői által befizetett bérösszegetől a költségek levonása után megmaradt 500 P-t a tulajdonos a N. S.-nek adományozta.

Az okt. 7-én megtartott templomi hangversenyen önkéntes adományokból a hadifoglyok részére összegyűjtött 38.025 P., amely összegből 6300 P-t deportáltak adományozták a hadifoglyoknak.

Kik szerepelnek a fasiszta könyvek új jegyzékén?

Budapest. A fasiszta szellemű könyvek jegyzéke egyre bővül. Mind érdekesebb nevek s az elmult évtizedek és utolsó esztendőik néha közönségikert aratott könyvei is szerepelnek az újabb listákon. A most megjelenés előtt álló második számú jegyzéken olvassuk gróf Bánffy Miklós, Bangha Béla, Benes Zoltán, Budavári László, Buza Barna, Csekey István, vitéz Csikós Jenő (a háborús évek sajtóvezetése a vezérkarnál), Darányi Kálmán, Diószeghy Miklós (Horthy Miklós életét írta meg), Dövényi Nagy Lajos, Fekete István (pályadíjnyertes regénye: A zsellérek), Győri Imre, Kázméry Kázmér, Gratz Gusztáv, Haller István, Hétegyi Imre (Amikor a rend őr voltam), Csáthó Kálmán és Gulácsy Irén (Horthy Miklós életét írta meg 1940-ben) Huszár Károly, József főherceg, gróf Károlyi Imre, Lévai Jenő (Éhség, Irodalom, Szibéria címen írt könyvet), Liszt Nándor, Lovászky Károly, Orsós Ferenc, Pados Pál, Palatinus József nevét. Szerepel még a listán Papp Jenő Krónikák könyvével, Szilárd János „A rongyosgárda apródja” könyvével, Zádor Tamás „Tizenegy év Kun Béla” életéből, Szitnyai Zoltán két regénye és Tarján Vilmos „A terror” című műve.

Zárdába kerül Mécs László Forgószinpad-ja, Giovanni Papini G-ja és Windischgrätz Lajos herceg Küzdelmeim e. visszaemlékezése is.

Bán, Jusztus és Buchinger beszédei a Szociáldemokrata Párt választási nagygyűlésén

Budapest. (MTI) A Szociáldemokrata Párt vasárnap délelőtti választói nagygyűlést tartott a Sportcsarnokban.

Jusztus Pál bevezetőbeszédében megállapította, hogy a Szociáldemokrata Párt a választói küzdelmet a nemzeti összefogás jegyében kívánja lefojtatni.

Ezután Bán Antal iparügyi miniszter szólalt fel. Magyarországnak ma nem egy már megvolt és elromlott demokráciához kell visszatérni, mint a legtöbb európai nemzetnek, hanem teljesen új és eddig nem ismert rendszert kell felépítenünk. Ezért tehát a

mi feladatunk nehezebb, mint más népeké.

A szónok ezután állást foglalt a templomokban itt-ott jelentkező propaganda ellen és kijelentette, hogy a Szociáldemokrata Párt nem fogja tűrni a „hecc káplánok” működését.

Végül Buchinger Manó emelkedett szólásra és kifejtette, hogy a mostani világhelyzet egész más, mint a mult világháború után, amikor Magyarországon megbukott a demokrácia. A választáson be kell bizonyítani, hogy az ország érett és ismeri helyzetét a világban.

Illetékes hely véleménye a rendőrségi vizsgálatokról

Kiszivárgott hírek szerinti a feljelentésben említett vádpontok nem nyertek bebizonyítást

Napok óta az a hír terjedt el városszerte, hogy Szűts Imre és Tóth György rendőrnagyok ellen fegyelmi vizsgálat folyik. Ebben a kérdésben illetékes helyhez fordultunk felvilágosításért, hogy az ügyvel kapcsolatban, annak állásáról tájékozottasunk bennünket.

Fegyelmi vizsgálatról niucsen szó, pusztán megelőző vizsgálat folyt le feljelentés alapján. A vizsgálatot a vidéki főkapitányság megbízásából dr. Székely Miklós rendőrelvezető és két nyomozótiszt végezte el minden részletre kiterjedő alaposítással. Október 27-én, szombaton a vizsgálat befejezést nyert és a vidéki főkapitányság kiküldöttei már el is utaztak Makórról. A vizsgálat eredményéről, miután az hivatalos

titok, nem adtak ki részleteket.

Kiszivárgott hírek azonban úgy tudják, hogy a feljelentésben említett vádpontok, abban a formában, ahogy a feljelentésben szerepelnek, nem nyertek bebizonyítást.

Az ügyvel kapcsolatban szeretnők megjegyezni, hogy rendőrségünk a demokratikus ország államrendőrsége! Mint ilyen felül áll minden pártvonatkozáson és befolyáson. Ha tagjai közül akad valaki, aki vétkes valamiben, az államrendőrségnek meg van a módja arra, hogy felelősségre vonja és megbüntesse, de ugyanakkor annak, aki vádat emel, tisztában kell lenni azzal, hogy azt bizonyítani kell és ezért állnia kell a sarat. (Szerk.)

Rendelettel szabályozta a miniszter a szolgálati jogviszony fontosabb pontjait

A Magyar Közlöny egyik utóbbi száma közli a kormány rendeletét, amelyben a magánjogi szerződés alapján álló szolgálati viszonyt rendezi a munkavállaló és a munkáltató között.

A próbaidőre vonatkozóan a rendelet úgy intézkedik, hogy azt csak írásban lehet érvényesen kikötni időtartama — fontosabb szellemi munkánál — 2 hónap, egyéb szellemi és testi munkát végző munkavállaló tekintetében 1 hónap. A próbaidő elteltével a szolgálati viszonyt mindkét fél indokolás nélkül megszüntetheti. Az egy hónapot meghaladó határozott időtartamra szóló szolgálati viszony csak írásbeli megállapodással köthető.

A felmondási idő a magasabb képzettséggel és gyakorlati szakismeretekkel rendelkező munka-

vállalóknál 6 hónap. A fontosabb teendők elvégzésével megbízott szellemi munkavállaló (úsztvisele), fontosabb teendőkkel megbízott kereskedőségéknél, ha a szolgálat a 2 évet el nem éri, 3 hónap, a két évet meghaladó szolgálati viszony esetében 6 hónap. A nem fontosabb teendőkkel megbízott szellemi munkás, kereskedőség és testi munkát végző munkavállaló, ha szolgálat a 2 évet el nem éri: 6 hét, ezenfelül, de 10 évet el nem érő szolgálat esetén 3 hónap. Tíz év után 6 hónap. Az ipari munkás és a rendelet hatálya alá nem eső egyéb munkavállaló — ha szolgálat a 2 évet el nem éri: 15 nap, 10 éven alól: 6 hét, 10 éven felül: 3 hónap. A szolgálati időbe beleszámít a munkáltatónál eltöltött tanidő, gya-

kornoki és próbaidő is. Üzletutódás esetén, mind az előd, mind az utód szolgálatában eltöltött időt együttesen kell számítani. A szolgálati idő felmondása csak az illetmény- (bér-) fizetési időszak utolsó napjára, hat hetet meghaladó felmondás esetében pedig csak a hónap utolsó napjára szólhat. Szellemi munkát végző tisztviselő és kereskedőség szolgálati viszonyát csak írásbeli felmondással lehet megszüntetni.

A felmondási határidő kiszámításánál a felmondási idő alatt járó illetmény (bér) összegén felüli számításba kell venni a munkáltatótól a szolgálati viszony okából bármilyen címen járó rendszeres egyéb juttatások arányos részét is.

A végkielégítésre vonatkozóan a rendelet úgy intézkedik, hogy azt a munkavállalót, aki egy helyen megszakítás nélkül 10 évet, vagy legalább 5 évet szolgált, végkielégítés illeti meg. A végkielégítés összege minden betöltött 3 évi szolgálat után a szolgálati viszony utolsó hónapjában érvényben lévő illetménynek 1 hónapra eső része. Tizenötévet meghaladó szolgálat esetében pedig a szolgálati időnek minden betöltött 3 éve után az illetménynek 2 hónapra eső része. A végkielégítés megállapításánál minden megkezdett 3 évi időszaknak eltöltött töredékét is arányosan számításba kell venni és ahhoz a felmondási időt is hozzá kell adni.

A munkavállaló halála esetén a munkáltató a munkavállaló végkielégítését köteles a jogszabály alapján tartásra jogosult hozzátartozóknak kiszolgáltatni. A végkielégítés elsősorban az elhunyt munkavállaló házastársát, ennek hiányában gyermekeit illeti. Házastárs és gyermek hiányában a végkielégítés összege a munkavállaló tartásra jogosult többi leszármazott és felmenőit egymásközt fejenként egyenlő arányban illeti.

A rendelet október 21-én lépett életbe, nem esnek hatálya alá: a tanoncok; a mezőgazdasági és erdei termelés, az állattenyésztés, a halászat, a kertészi szőlőművelés, valamint a se-lyemtenyésztés és minkészet körében alkalmazott munkavállalók.

E rendelet életbeléptével más szolgálati szerződések, amelyekben a munkavállaló hátrányára eltérő kikötések vannak, e rendelet alapján ezek a kikötések érvénytelenek.

Október 31-én lejár a letétbe helyezett ezer pengős bankjegyek beváltási határideje

Mint ismeretes, a régi ezer pengős bankjegyeket letétbe helyezték. A letétbe helyezett ezer pengős bankjegyeket már beváltják. A beváltási határidő október hó 31-én lejár. Ezzel kapcsolatban a posta hivatalától nyert értesülés szerint igen sokan nem vették fel a letétbe helyezett ezer pengős bankjegyeik ellenértékét.

Ezutan hívja fel a postahivatal az érdekelteket, hogy a beváltási határidő október 31-én lejár, tehát addig okvetlenül vegyék fel a letétbe helyezett ezer pengős bankjegyeik ellenértékét.

MAKÓI NÉPBANK folyósít arra nagy felzárkófedezet mellett rövidlejáratú hiteleket. Telefon: 64.

KORZO MOZI

Ma, kedden utoljára

Telefon: 281.

felújítjuk egyik nagyszerű magyar vígjátékot, az

ORIENT EXPRESS

e. filmet. Főszereplők: **Polszóczy Irén, Ajtai Andor.** Bevezetésül: **Új magyar híradó és a háborús bűnösök II. része.** Előadások kezdete hétköznap: 6 és 8 órákor, vasárnap 5, 7 és 9 órákor. — Pénztárnnyitás 5 órákor, vasárnap fel 2 órákor. Jegyfelvételt vasárnap d. e. 11—12-ig.

HIREK

— **MI VAN MA?** 194. október 30. kedd. Róm. kat.: Alfonz. Prot.: Kolos. Napkelte 6 óra 40 p., nyugta 16 óra 46 p. Holdkelte 9 óra 17 perc. nyugta 14 óra 52 p.

— **Gyógyszertári szolgálat.** Ezen a héten az éjszakai gyógyszerügyi szolgálatot az Apaffy-utcai gyógyszerész látja el.

— **Időjárásjelentés.** (Budapest. MTL.) A Meteorológiai Intézet jelent. Várható időjárás: Déli légáramlás, kevés felhő, száraz idő, reggel helyenként köd, az enyheség folytatódik.

— **Esküvő.** Baranyi Sarolta Makó, Nyéki József Csongrád folyó hó 30-án délután 4 órakor tartják esküvőjüket a belvárosi római katolikus templomban.

— **Meghívó.** A Magyar Vöröskereszt Makó megyei városi fiókja 1945. november 1-én, csütörtökön délelőtt 11 órakor tartja alakuló közgyűlést, melyre a város érdeklődő lakosságát tisztelettel meghívja dr. Balogh Mihály tiszti főorvos és Farkas Imre, a Nemzeti Bizottság elnöke.

— **Az államrendőrség vármegyei főképviselője** visszaköltözött régi helyére, a csendőrlaktanyába. A hivatalok már be is rendezkedtek és megkezdték működésüket s a feleket ott fogadják.

— **A Népbíróság jövő heti tárgyalásait** az ipartestület sötét és hideg kisterme helyett a járásbíróság I-ső emeletén a 35-es számú szobában tartja péntek és szombati napokon délelőtt 9 órai kezdettel.

— **Elakarod törölni** a bankárok, spekulánsok gazdasági rémuralmát? Szavazz a 4-es listára.

— **Koszorúmegváltás.** Széll Imre elhalálozása alkalmával, barátai koszorúmegváltás címén a szegénygondozónak 1000 pengőt adományoztak. A Komlósi-úti olvasókör tagjai a hazatérő hadifoglyoknak Papp János elhalálozása alkalmából koszorúmegváltás címén 3000 pengőt adományoztak. B. Nagy Ferenc koszorúmegváltás címén 4000 pengőt adományozott a Szegénygondozónak Széll Imre elhunytá alkalmából.

— **4-es, de nem kétes, győz** a 4-es lista november 4-én. Szavazz a 4-es listára.

— **A hadifogoly osztály felhívása.** Budapest. (MTL.) A honvédelmi minisztérium hadifogoly osztálya a Magyar Vörös Keresztől karöltve, feldolgozza az új veszteséglistákat. Ezzel kapcsolatban felhívja azokat, akiknek hadifogságba esett, vagy eltűnt hozzátartozói vannak és akik a magyar Vörös Keresztől kaptak lapokat még nem adták be, saját érdekükben töltsék ki és küldjék be a következő címre: Budapest, V. Baross-utca 15. sz. —

— **Ákarsz küzdeni** az áruzsora ellen? Szavazz a 4-es listára.

— **Makói gyorsírók sikere Szegeden.** A makói Bencze Mária gyors- és gépíróiskolájának növendékei az elmúlt napokban vizsgáltak Szegeden a Major-féle gyorsíróiskolában. A gyorsírók: Bérés Éva, Hencz Mária, Joó Ibolya, Kiss Julia és Váradi Jolán valamennyien jó felkészültségről tettek tanúbizonyságot és sikeresen vizsgáltak — mint azt szegedi tudósítónk jelenti.

— **MIT ER a vagyon és a kincs.** — ha Nagy Istvántól ruhája nincs.

— **Dolgozók vezessék a dolgozókat.** Vagy a munkáltatók a munkásokat? Ha a dolgozókát választod, szavazz a 4-es listára.

— **Megindult az őcskavasgyűjtés.** Budapest. (MTL.) Az iparügyi minisztérium anyaggyártóködési főosztálya az őcskavasgyűjtési rendeletet a honvédelmi minisztérium

és az újjáépítési minisztérium, valamint az összes érdekképviseleti szervek bevonásával több napon át tárgyalta, úgyhogy ez a fontos rendelkezés már a napokban meg is jelenik. Ezzel egyidejűleg országsszerte megindul ennek az elsődrendű fontosságú ipari nyersanyagának szételköri gyűjtése.

10 évi fegyház vagy halálbüntetés vár az árdragítókra

Budapest. (MTL.) Ries István dr. igazságügyminiszter rendelettervezet dolgozott ki, amely az árdragítók súlyos megbüntetését célozza. A tervezet előírja, hogyha valaki árdragítást követ el.

büntetése 10 évi terjedhető fegyház, vagy ha a bűncselekmény a közellátási érdekeket súlyosan megsérti, a bíróság köztöltői halálra ítéheti a bűnöst.

A rendelettervezet statáriális gyorsasággal állítja bíróság elé az árdragítókat és feketézőket.

A tervezet már a legközelebbi minisztertanács elé kerül.

Felhívás a szavazatszedő bizottságokhoz!

A választási bizottság az 1945. évi VIII. tc. 27. §-ára való hivatkozással felhívja a szavazatszedő bizottságok elnökeit, vagy helyettes elnökeit, hogy a választással kapcsolatos kérdések és tennivalók megbeszélése végett 1945. október 31-én, szerdán délelőtt 11 órakor pontosan, Makón, a városházán a 104-es számú szobában feltétlenül megjelenni szíveskedjenek.

Egyben felhívjuk a bizottság elnökeit és a bizottság tagjai figyelmét már most az 1945. 8. tc. 36. §-ának 2. bekezdésére, amely a következőképpen rendelkezik: A szavazatszedő bizottságok tagjai, segéderői és a szavazat-

szedő bizottság mellé küldött pártbizalmiak, ha más szavazókör választói névjegyzékében vannak is felvéve, ott szavaznak, ahol működnek. A választási bizottság tagjai, segéderői és a melléje küldött pártbizalmiak pedig a választási bizottság székhelye szerint illetékes legközelebbi szavazóhelyiségben szavaznak. Mindazok, akik a fentiek szerint nem saját szavazókörükben szavaznak, az illetékes szavazatszedő bizottság elnökétől saját személyükre vonatkozó névjegyzék kivonatot kapnak, melyet a szavazásuk bemutatnak és leadnak. Ezeket a szavazatszedő bizottság összegyűjti.

Hozzászólás a hagymakérdéshez

A helyzet szükségszerűen kényszerít bennünket arra, hogy Makó és Makó környékének legelőtebb és mindig legveszedelmesebb, de legfontosabb kérdését, a hagymát és az azzal foglalkozók sorsát felszínre vessük, vitassuk és ezáltal igyekezzünk megtalálni a kibontakozást és a kiemelkedést abból a zsákutcából, amibe az egész kérdés jelenleg vakon topog és tehetetlenül tapogatózik.

Nemcsak a hirdett és tényleges gyakorlati népi politikánk, de hosszú harcok időszakos politikai iskolája is feljogosít bennünket arra, hogy ezzel a kérdéssel elsősorban mi makóiak foglalkozzunk, ami a hagymában történik az elsősorban Makóról induljon ki és pedig minden makói hagymával foglalkozó érdekcsoport véleményének a figyelembevételével és összhangba hozásával.

A hagyma mint népiélelmiszeri cikk és mint kereskedelmi áru hosszú idő óta szerepet játszik országellátás szempontjából és a makói hagyma, mint minőségi termelvény, elsődrendű kivitelű cikk lévén, hozzájárult az ország valutaforgalmának emeléséhez, azonfelül, hogy megélhetést biztosított Makón és Makó környékén a vele foglalkozók mintegy 15–20.000 családra tehető népréteg számára, tehát a hagyma sorsalakulása azonfelül, hogy országos szempontból fontos, vérszen komoly és élet-halál kérdése azok számára, akik csak azzal foglalkoznak, egész munkájuk, létejük megteremtése és biz-

tosítása főképpen a hagymához összpontosul, közömbös nem lehet tehát ez a kérdés semmiképpen sem.

A jelenlegi helyzet az, hogy a hagyma hivatalosan kötött, zárolt, lefoglalt és rendeletekkel, rendszabályokkal agyonterhelt „valamivé” lett, amivel ma a termelő nem tudja mit csináljon, kábult aggyal szédelegve fordul a kereskedőhöz vagy szövetkezethez, hogy ebben az órában, vagy ezen a napon, hogy is állhat az egész hagymaügy, a kereskedő pedig, valamint a szövetkezetek, akik arra lennének hivatva, hogy közvetítőként kiszolgálják a termelőt és a fogyasztót egyaránt, méginkább nem tudják, hogy mit tehetnek. A tisztességes termelők és azok, akiknek a rendelet szerint „nem szabad” hagymához nyulni hallgatnak és várnak, a merészebb réteg pedig hallgatva a fogyasztói kívánalmakra, tisztességtelenné válik és veszi és viszi a a hagymát a tiloskarók és tiltómaták kikerülésével kockáztatja a becsületét, busás haszonért, ami jelenleg 4–500 százalékos. A termelő tehát becsapódik, a fogyasztó károsul, a merész kockázatot és remeg, a tisztességes éhenhal.

A népszabadság első évfordulóján sötétben bujkáló, suttogó beszéző mindenkire gyanakvással tekintő „üzleti titkokat” féltelmesen őrizővé vált termelő, kereskedő egyaránt és olyan is marad mindaddig, amíg biztonságos

talajt nem érez a lába alatt, szabatosan és féltreérthetetlenül nem tudja a lehetőségek határait és számottevő gátl nem áll a „merészek” és vállalkozó szellemiek elé, mert Makónak és Makó környékének tisztességes és becsületes dolgozó népe van, termelő és kereskedő egyaránt, aki semmi szín alatt nem kívánja azt, hogy nevében és bőrükre kihasználják a fogyasztót még abban az esetben is, ha az áru kevesebb, mint előző időkben volt.

A jelenlegi helyzetből egy bizonyosság adódik csupán és pedig az, hogy a merészek és vállalkozók szereplése hozzájárul ahhoz, hogy a pengő értéke romlik, a közszükségleti cikkek beszerzése lehetetlenné válik és ha a tisztességes fogyasztó Budapesten, vagy az ország nagyobb városaiban hagymaszükségletét biztosítani akarja, akkor ruhaneműjét kell idehozni, amit pedig Makón és Makó környékén jó idő óta üzletben szoktak vásárolni és amit a makói hagymás szegyenkező arcpirulással vesz el, ugyanakkor magyar és ugyan olyan dolgozó munkás, vagy polgártársa könyörgésére, mint jó-maga.

A baj tehát annyira megvan, hogy megtöltene két újságot is rendszerbe szedve, annyira megvan, hogy a termelés rovására is mehet, ha továbbra így marad, már pedig a hagymatermelés fokozása volna inkább fontos és kívánatos ügy termelői, mint fogyasztói, de országos szempontból is, ahogy Erdői Ferenc béügyminiszter nyilatkozott és erre Makón és Makó környékén meg is van a hajlandóság.

A hagymakérdésben pedig a rendszerítés lehetősége soha nem volt nagyobb, mint most és ez éppen Makón nem lehet sem párt, sem politikai propaganda, nem lehet kisajátított jogkör — annál is inkább, mert Makó hagymásnépből minden egyes politikai pártba tömörültek számmottevők — hanem párt és politikai célokon túlmenően olyan összefogásra van szükség, ami oda tud hatni, hogy egységesen képviselve az érdekeket, megteremt egy nyugalmas biztonságos légkört, erejével és szavával szabályozni tudta a rendetcsináló tolat.

Részletkérdések mindig voltak és mindig maradnak, hiszen emberek vagyunk és életigénylőnk nem egyforma. Egy azonban összesít bennünket, az hogy élni akarunk tisztességesen, becsületesen mindenkivel szembenézni tudó életet; semmi szín alatt nem vállaljuk becsületes munkánk után az ország többi fogyasztórétegével szemben az idősülte lehetőségeket kihasználó bélyegyet, érezzük és tudjuk azt, — ha Isten kegyelméből mi nem is — de az ország nagy része romokban hever és hozzá akarunk járulni az ország újjáépítéséhez körömszakadig való tisztességes termelői és kereskedői munkával, de kívánjuk azt, hogy erre a lehetőség biztosítva legyen, erős és megdöntetlen titkoszlopokat kívánunk a merészek útja elé, azt akarjuk, hogy árunkért tisztességesen úton jussunk hozzá azokhoz a szükségleti cikkekhez, amikhez az általánosan is tudott és ismert nehéz körülmények között is lehetőség van hozzájutni, összefoglalva te-

